

Oxfam IBIS' politiske løsninger på ekstrem ulighed

Generelle løsninger for mindre ulighed:

Overordnet set er der **tre politikområder**, som er særligt effektive i forhold til at mindske økonomisk ulighed internt i lande – også i Danmark. Regeringer i hele verden bør forpligte sig bekæmpe ulighed og dermed leve op til målsætningerne i FN's verdensmål 10 om mindre ulighed:

1. **Sociale investeringer**, der skaber muligheder for mennesker. Fri og lige adgang til offentlig finansieret kvalitetsuddannelse og til sundhed samt et socialt sikkerhedsnet er afgørende.
2. Skabelsen af **progressive, retfærdige og velfungerende skattesystemer**, herunder en retfærdig fordeling af indkomst og formue, større beskatning af arbejdsfrie-indtægter samt større gennemsigtighed for at bekæmpe korruption og skattely. Det medfører også, at underbeskatningen af de rigeste mennesker og virksomheder skal stoppe.
3. En **aktiv arbejdsmarkedspolitik**, der styrker arbejdstageres rettigheder, kvinders ligestilling på arbejdsmarkedet og sikrer arbejde under værdige forhold og med ordentlig løn.

Et særligt fokus på **ligestilling** i alle ovenstående politikker er afgørende. Det eksisterende arbejdsmarked forudsætter en ulighed i familier med børn, hvor en stor mængde arbejde udføres i hjemmet. En byrde, der i dag er ekstremt ulige fordelt. Større ligestilling ude og hjemme kan blandt andet sikres gennem en retfærdig løn for omsorgsarbejde og gennem investeringer i fælles offentlig infrastruktur, velfærd, uddannelse samt børnepasning.

Anbefalinger til Danmarks indsats for mindre ulighed i verden:

1. Danmark skal føre en udenrigspolitik, hvor **kampen mod ulighed sættes centralt i udviklingspolitikken**, og hvor udviklingslandenes interesser styrkes. Det gælder både i de riges landes udenrigspolitik og i EU, FN, OECD og andre internationale fora. Et centralt element i den indsats er, at Danmark arbejder for, at udviklingsbistand til skatteopkrævning i udviklingslandene mindsker den økonomiske ulighed gennem progressive og retfærdige systemer, samt at Danmark understøtter bedre offentlige uddannelsessystemer i hele verden.
2. Danmark skal gøre **kampen mod ulighed til et centralt mål i den kommende udviklingspolitiske strategi**. Samtidig skal udviklingsbistanden gradvist hæves, så den igen kommer op på 1 pct. af BNI. Danmark bør anerkende at styrkelse af demokrati, menneskerettigheder og civilsamfundet er afgørende for at bekæmpe ulighed. Danmarks klimabistand bør gives i tillæg til den eksisterende udviklingsbistand, fordi det øger den globale ulighed, når de fattigste lande skal finansiere indsatsen mod de klimaskader, som de rige lande har forvoldt dem, gennem en lavere udviklingsbistand. Danmark bør gå forrest i EU og arbejde for international opbakning til en multilateral gældshåndteringsmekanisme.

3. Danmark skal gå forrest i **kampen mod skattely** og presse på for en ambitiøs aftale i EU, der sætter bund under selskabsskatten. Danmark skal arbejde for at sikre en retfærdig skattebetaling fra multinationale selskaber gennem de igangværende forhandlinger i OECD, og sikre udviklingslandenes indflydelse på forhandlingerne. Danmark skal arbejde for en styrkelse af EU's skattelyliste og for et gennembrud i forhandlinger om offentlighed om selskabers skattelyregnskaber.

Specifikke anbefalinger for mindre ulighed i Danmark:

1. For at mindske den økonomiske ulighed bør **arbejdsfrie-indtægter beskattes mere**, og ikke mindre, særligt når det gælder arv, aktier og andre formuer, der i stor udtrækning øger uligheden, fordi de allerrigeste, hovedsageligt mænd, får hovedparten af denne indtægt.
  - a. Et første skridt er at droppe den unødvendige skattelettelse til aktionærer, der netop er annonceret gennem en planlagt fordobling af de penge, som privatpersoner kan investere til særlig lav skat gennem aktiespare-kontoen.
  - b. Danmark bør desuden øge arveafgiften med 15 procentpoint af arv, der overstiger 2 millioner kroner, så der samlet set betales 30 pct. i afgift. Forslaget sikrer, at de rigeste danskere bidrager mere og vil mindske uligheden på indtægtssiden. Provenuet på omtrent 500 millioner kroner bør investeres i ulighedsbekæmpende tiltag såsom bedre offentlige daginstitutioner.
  - c. Danmark skal optrappe indsatsen mod skattely på nationalt plan. Det første skridt bør være at ændre udbudsreglerne, så bliver muligt for offentlige myndigheder at fravælge samarbejdet med virksomheder, der opererer i skattely.
2. Der skal fra politisk side gøres mere for at **mindske løngabet mellem kønnene** og politiske beslutninger skal konsekvensanalyseres i forhold til deres betydning for ligestilling. Omsorgsarbejde skal anerkendes gennem retfærdige lønforhold. Denne indsats skal bakkes op af offentlige investeringer, der bekæmper lavtlønnet og ulønnet omsorgsarbejde. Helt konkret bør Danmark tiltræde konventionen fra International Labour Organization (ILO) om rettigheder for og beskyttelse af "huslige arbejdere" og inkludere au-pairs i tiltrædelsen.

Ulighedsredegørelse og handlingsplaner i Danmark:

1. Den **årlige ulighedsredegørelse**, vedtaget med finansloven for 2020, bør give et klart overblik over uligheden i Danmark. Derfor bør den gå videre end traditionelle økonomiske ulighedsmål såsom gini-koefficienten. Det kan gøres ved at fokusere på forskellen mellem samfundets allerrigeste og de fattigste gennem brug af Palma-målet for ulighed¹ og gennem et fokus på indkomst- og formueudviklingen for den rigeste procent samt de 1.000 rigeste i samfundet. Derudover bør redegørelsen have et stærkt kønsfokus, der analyserer effekterne af den økonomiske ulighed og den førte økonomiske politik, når det gælder ligestilling. Endelig bør redegørelsen også analysere ulighedsaspekter, der rækker udover økonomisk ulighed – f.eks. indenfor det sociale område, og når

---

¹ Som måler indkomstforskellen mellem de 10 pct. rigeste i samfundet ift. indkomsten for samfundets 40 pct. med laveste indkomster.

det gælder ulige fordeling af uddannelse, sundhed og levestandarder samt manglende ligestilling for marginaliserede grupper.

2. På baggrund af ulighedsredegørelsen bør Danmark vedtage en detaljeret **handlingsplan mod ulighed**, der foreslår en række politikker, som adresserer de identificerede uligheder, og som inkluderer klare delmål, så politisk handling sikres på både kort og langt sigt.
3. En dansk handlingsplan mod ulighed bør desuden indlejres i en kommende, ny og bedre **handlingsplan for alle 17 af FN's verdensmål**, der har et klart fokus på "at alle skal med" og derfor prioriterer de svageste og mest marginaliserede grupper i Danmark og verden først og højest.

Ulighed i Danmark og FN's verdensmål:

1. Ifølge FN's verdensmål 10.1 om mindre ulighed skal der opnås og fastholdes **en gradvis indkomststigning for de nederste 40 pct. af befolkningen**, der er højere end landsgennemsnittet. Det lever Danmark ikke op til og det skal laves om, så uligheden i indkomst falder i stedet for at stige.
2. Der skal føres en aktiv social- og fordelingspolitik, der sikrer økonomisk, politisk og social inklusion af alle i Danmark, jf. FN's verdensmål 10.2. Det kræver blandt andet, at **andelen af mennesker, der lever for under 50 pct. af medianindkomsten skal mindskes (relativ fattigdom)**.